

Parlament del Dr. Oriol Casassas i Simó

Premi Jordi Gol i Gurina 1.992

Avui, per sisena vegada, els devots de l'Acadèmia ens hem aplegat en un acre amarat de cordialitat per acompanyar la concessió dels seus Premis anuals, Una sisena ocasió ja fa història i comporta un temps prou dilatat perquè, per aquest Acte, s'hagin establert alguns costums. Un –segons sembla- , és la persona que ha rebut el Premi Jordi Gol i Gurina digui uns mots de reconeixement en nom de tots els guardonats, en nom d'aquests dignes companys que han rebut els Premis Josep Trueta, Jaume Aiguader i Miró, Ramon de Teserach, Mutual Mèdica i Simó Virgili –de la Societat Catalana d'Odontostomatologia- i la Beca Fundació Uriach -de la Societat Catalana de Neurologia-.

És ben clar que aquesta comesa implica una notable responsabilitat. I no tant pel compromís d'haver d'expressar encertadament els sentiments de gratitud d'uns amics amb els quals no ha estat possible de mantenir ni el més petit canvi d'impressions –el secret amb què fins fa poca estona han estat guardats els veredictes n'és el motiu-, sinó pel risc d'incórrer en algun penós oblit a l'hora de mencionar les persones i les entitats mereixedores del nostre reconeixement.

Per tal de no cometre aquest pecat d'omissió he tingut la temptació de resoldre la compromesa situació dient, simplement, "gràcies, en nom de tots, moltes gràcies" i així, amb aquest mot tan carregat d'un pregon significat, donar per acabada la meva intervenció.

Però, no: m'arriscaré i, des d'ara, si no expresso ben bé els sentiments dels companys guardonats o si el meu capítol de gràcies cau en algun lamentable oblit, des d'ara, en demano disculpes.

De primer, vull donar les gràcies a uns absents, unes persones que ens deixaren, un ja fa molt de temps, uns altres no en fa gaire.

A Ramon de Tesserach, que és una pàgina de la nostra història quan, com a conseqüència de la Pesta Negra que assotava una bona part d'Europa, rebé el nomenament –el remotíssim 1.350- de primer metge del comú de la ciutat de Barcelona i, amb l'exercici d'aquest innovador càrrec, inicià un camí, obrí el camí d'allò que avui és una complexa i eficient lluita per la salut pública.

I si Ramon de Tesserach és història, Aiguader i Miró, Josep Trueta i, és clar, Jordi Gol, també mereixedors –i tant- de la nostra gratitud, són ben bé dels nostres dies.

A Aiguader i Miró li dec un dels meus primers records, podríem dir, de ciutadà. Era un matí de sol de la primavera de 1932. El meu pare, mestre de minyons, em dugué als jardins del Parc de Montjuïc, per tal d'assistir a la inauguració d'un parvulari.

Banderes, un públic nombrós i uns senyors molt importants que pronunciaren uns discursos: Jaume Aiguader era el batlle de la ciutat, d'una ciutat que s'havia proposat d'emprendre el camí de la dignificació. Vaig pensar –tornant a casa- que si ens governaven unes autoritats amb aquell cor potser un dia tots els infants de la ciutat tindrien escoles netes, espaioses i amb uns finestrals per on entraria el sol.

A Josep Trueta el vaig conèixer l'abril de 1.954. La malèvola incomprensió d'un règim feia que no fos possible de reunir-se públicament per escoltar la veu catalana d'un mestre; i el doctor Trueta –de pas per Barcelona- ens donà una lliçó sobre poliomeilitis –convocats per la Societat Catalana de Biologia, al marge dels permisos governatius- en el saló de la llar d'un patrici coratjós. I el doctor Trueta –l'autor de l'impagable llibre “L'esperit de Catalunya”- ens donà aquell dia, a més, una lliçó de tenaç fidelitat a les arrels que, enmig de la tenebra, ens infongué resolució i esperança.

L'amistat amb Jordi Gol va néixer l'any 43, just arribats a la Facultat de Medicina. Fórem companys d'estudis, però ho fórem també en la voluntat que una gent plena d'urc que es proposava que la nostra terra

deixés de ser la nostra terra no sortís amb la seva. Des de la llengua a l'esperit. A Jordi Gol, sòlidament persuasiu, li devem l'encoratjament en múltiples iniciatives; la relació i la sintonia de molts de nosaltres amb Jordi Gol culminaren amb el Desè Congrés de Metges i Biòlegs, el de la represa, a Perpinyà, i es mantingueren, plenes d'afecte i d'il·lusionats projectes, fins a l'últim dia.

Gràcies a tots ells, moltes gràcies; són els homes d'aquest tremp que ens fa sentir, ben legítimament, l'orgull de pertànyer a aquesta concreta pàtria.

Hem de donar les gràcies, també, a les entitats Autogestió Sanitària – Assistència Sanitària Col·legial (que dota el Premi Ramon de Teserach) i a la Mutual Mèdica de Catalunya i de Balears per llur generositat i per llur identificació amb una determinada noble manera de concebre la respectiva missió, el respectiu paper en el si de la societat. I també, és clar, per llur adhesió a l'ambiciosa tasca que l'Acadèmia de Ciències Mèdiques ha volgut i vol dur a terme i per la comprensió d'allò que l'Acadèmia –l'essència de l'Acadèmia- representa.

També volem donar les gràcies a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears i als homes que la condueixen, perquè són un exemple de fidelitat, de perseverança i de vitalitat. De l'Acadèmia se n'ha parlat molt, se n'han dit moltes coses; tot, però, pot ser resumit amb unes paraules d'Antoni Oriol i Anguera dites l'any 71, quan es commemorava el centenari d'El Laboratorio, el brot originari de la institució que ens aplega. El professor Oriol deia:

“A l'Acadèmia, el que vol entrar, hi entra i mai no se li pregunta “d'on véns?”, sinó “on vas?”.

També hem de donar les gràcies a les autoritats que han volgut acompanyar-nos; i a tots vosaltres, amigues i amics, per la simpatia que demostra la vostra presència.

Ara, a títol personal i sense cap altra representació que la meua pròpia, vull dir a l'Acadèmia i a la Societat de Biologia (l'Acadèmia que atorga el Premi i la Societat de Biologia que n'ha fet la proposta), els vull dir que s'han equivocat, que han invertit els termes. Reconeixen un

mèrit en allò que diuen que he fet, quan –deveritat, de bona veritat- el mèrit és seu. El mèrit és de l'Acadèmia i de la Societat Catalana de Biologia, que han fet possible que jo –i molts altres com jo- haguem treballat conseqüents a uns principis i amb voluntat de capteniment responsable.

També a títol personal, vull fer una observació: que entre el Premi Jordi Gol i els altres guardons hi ha una essencial diferència. El Jordi Gol valora –diuen- uns mèrits passats i, per contra, els altres guardons premien una tasca present, actual. Per això vull donar les gràcies, també, a tots els companys que aquest acte han estat distingits per la seva labor, perquè gràcies a llur dedicació i a llur contribució, venturosament puc, podem tots, sentir-nos membres d'una societat que viu, que camina a bon pas i pel bon camí, que basteix –amb bons auguris- una casa comuna plena de dignitat, un edifici que comença de fer goig.

I gràcies, és clar, per la vostra pacient i benèvola atenció.

Parlament del Dr. Josep M. Montserrat i Viladiu **Premi Jordi Gol i Gurina 1.993**

Honorable Sr. Conseller de Sanitat. Distingit Sr. Comissionat de la Universitat i la Recerca. Sres. Presidents de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques, de la Societat Catalana d'Odontologia, de la Societat Catalana de Neurologia. Sres Presidents de la Mutual Mèdica i la Fundació Uriach i de les altres Institucions i corporacions sanitàries reunides aquesta nit aquí

Senyores i Senyors, benvolguts amics,

Sembla que l'habitud ha convertit en regla el fet que sigui el darrer guardonat el qui faci un petit parlament en nom de tots els qui han estat afavorits per les beques i els premis d'avui i el qui doni les gràcies a l'Acadèmia i a aquelles altres Institucions i Societats que, conjuntament amb l'Acadèmia, han fet possible aquests premis i aquesta vetllada.

Jo voldria trobar els mots adients per expressar l'alegria i la satisfacció i, per què no dir-ho també, una mica l'orgull per haver rebut aquests premis.

L'Acadèmia, com no podia ser altrament sempre ha demostrat una gran inquietud per tot allò que suposa les ciències de la salut.

El seu interès per crear i promoure aquests premis ho demostra, ja que els guardons cobreixen diferents aspectes de l'activitat sanitària; així, per uns de nosaltres el premi serà un estímul per treballar en el camp de la recerca, com en el cas dels metges Dr. Macaya i Dra. Munells, beques una de la Mutual Mèdica i l'altra de la Societat de Neurologia, a qui vull jo felicitar ben efusivament a l'ensem que, en nom d'ells, agrair a les Entitats patrocinadores llur concessió.

Si aquests guardons estimulaven la recerca, altres premiaven la labor d'investigació ja feta. Seran uns incentius per continuar treballant en aquesta feina tan engrescadora i, al mateix temps, anònima la major part de les vegades i que en aquest país malhauradament massa sovint s'ha de realitzar en solitari i per un acte quasi heroic de voluntarisme .

Hem de felicitar els Drs. Rubies Prat i Pedro Botet i col·laboradors, i els Drs. Padrós i Serrat pel seu treball i donar a l'Acadèmia i a la Societat d'Odontoestomatologia, en nom d'ells, les més sinceres gràcies.

L'Acadèmia convoca també dos premis que fan referència sobretot a la prevenció de les malalties i la promoció de la salut en els seus termes més amplis; així, crea el premi Ramon de Tesserach. Ramon de Tesserach fou nomenat, a mitjan segle XIV, metge del Comú a Barcelona, la primera ciutat de Catalunya que té i, probablement, unes de les primeres d'Europa per lluitar contra les deficientes condicions higièniques de l'època i que ja havien alertat que podien contribuir enormement a l'extensió de les malalties.

L'Acadèmia també crea el premi Jaume Aiguader i Miró, metge i polític que ja abans de la nostra guerra, entre d'altres coses, es distingí pel seu interès a impulsar i difondre l'educació sanitària. Aquests dos premis, un per al Sr. González Sans i l'altre a la Lliga Reumatològica Catalana, expressa l'interès dels guardonats. Per això els felicito i transmeto el meu agraïment a l'Acadèmia.

Finalment, el premi Jordi Gol i Gurina que l'amistat d'uns companys que m'han proposat, encapçalats pel Prof. Domènech i Mateu i la benevolença d'un Jurat, fan que hagi estat concedit a qui els parla. A mi m'és difícil expressar la meua alegria.

Ha estat per mi un gran honor i una gran satisfacció ésser guardonat pel premi instituït a la memòria del Dr. Gol.

Ésser guardonat amb un premi que ha estat concedit a grans personalitats de la medicina catalana, que constitueixen, un exemple a seguir per tots nosaltres, fa que un es senti confós davant la importància i la categoria del premi i es pregunti a si mateix, "vols dir que me'l mereixo?" De tota manera, l'accepto amb tota la humilitat de què sóc

capaç i amb tota la satisfacció que el premi es mereix.

Tots o quasi tots, suposo, vàrem conèixer el Dr. Gol i Gurina. Un periodista, en fer-li una semblança, diu que era alt com el Quixot i tenia el nas com el Cirano de Bergerac. I jo afegiria, un idealista com el Quixot però que tocava de peus a terra i com el Cirano també generós i valent en les seves concepcions i en llur defensa.

Tots sabem de la seva tenacitat en la defensa d'una Medicina integral, és a dir de tota la persona. Defensa que el va fer deixar la direcció d'un Servei de Medicina d'un gran Hospital barceloní perquè, entre altres coses, s'hi feia medicina de malalties, no de persones. El seu interès per la vida i les seves reflexions sobre la importància de lluitar contra la por i l'angoixa del malalt enfront de la malaltia i la mort el porten a la capçalera del pacient amb una lluita, no sols per guarir-lo, sinó també per ajudar-lo i animar-lo. Això em recorda una anècdota que els seus amics diuen que contava sovint. En certa ocasió, estant al capçal del llit d'una velleta plena d'angoixa i de por per la mort, ell li parlava de la necessitat d'assumir la mort amb dignitat i de la sort de trobar-se després al cel amb la bellesa infinita, amb la veritat i amb la felicitat completa i mentre deia aquest discurs, la velleta obre els ulls, se'l mira i diu: sí Dr. sí però com a casa enlloc.

D'altra banda el seu amor a la vida el porta a un lleure que potser no és gaire conegut de tots plegats. Els últims anys s'havia afeccionat a la fotografia, però no fotografiava grans monuments ni paisatges urbans, ni paisatges muntanyencs, sinó que fotografiava coses petites de la natura que tenia al costat, immediates.

Així, fotografiava flors, insectes, fulles... Deia que això havia de convertir-se en la seva distracció quan es jubilés. Personalment dubto que s'hagués jubilat mai: un home com ell no es jubila, en tot cas el jubilen.

Doncs bé, senyors, si aquest és el personatge que dóna títol a aquest premi, només que vostès, senyors del Jurat, hagin pogut pensar que d'alguna manera m'hi assemblava, ja és per mi un gran honor que agraeixo profundament.

Abans d'acabar voldria agrair també a tots vostès que hagin volgut

acompanyar-nos aquesta nit, aquesta nit que per nosaltres té tanta ressonància afectiva.

També voldria, en nom nostre, agrair a les famílies de tots i cada un de nosaltres el suport que n'hem tingut al llarg de la nostra vida ja que, alguna vegada, s'hauran vist posposades per alguna lipoproteïna o algun còlic escadusser o, simplement, per una urgència de mitjanit.

I, finalment voldria subratllar el fet que l'Acadèmia i les altres Institucions que avui d'una manera o altra estimulen els nostres sanitaris a potenciar la salt dels nostres compatriotes, mereixent no solament dels sanitaris sinó també de la resta de la nostra societat, especialment de la Societat Catalana.

En nom de tots els companys guardonats avui, vull agrair aquests premis, aquests estímuls que ens honoren molt, però que també honora qui els dóna. Així doncs de tots nosaltres a tots vostès.

MOLTES GRÀCIES.

Parlament del Dr. Simeó Selga i Ubach Premi Jordi Gol i Gurina 1.994

Digníssimes Autoritats Acadèmiques i Cíviques presidides pel Dr. Gonçal Lloveras i per l'Honorable Conseller de Sanitat Dr. Xavier Trias.

Heus ací que, acostumat a parlar en nom d'altri, en nom d'una colla d'amics, d'una Entitat, d'un Cos Facultatiu o d'una Comissió, tant se val, avuí, ara, ben insòlit i totalment increïble he de parlar en nom de Simeó Selga Ubach, jo mateix.

L'any passat el Dr. Josep M. Montserrat Viladiu, quan li era atorgat aquest mateix guardó, "Jordi Gol i Gurina", de la seva exemplar personalitat, de la riquesa de la seva intimitat sorgiren uns mots que en feren emocionar. Deia ell : "Accepto la distinció amb humilitat i alegria"

Avui em resonen, sense parar, les seves paraules corprenedores i no sé pensar res més. Us dic, també: ho accepto amb humilitat i alegria, però evidentment sense l'exemplaritat ni la profunditat del Dr. Josep M. Montserrat Viladiu quan les pronunciava l'any passat.

Afegeixo: Moltes gràcies!

Seguint el protocol establert, he de donar les gràcies en nom de tots els guardonats avui. Ja puc parlar en nom d'altri.

Ells, els guardonats d'avui, estan contents i agraïts. I jo us afegeixo: són gent que valen, són ardits, tenen tenacitat i capacitat. Saben perfectament que avui no és un final sinó una parada en el camí. És el descans acollidor, és el gaudir de la celebració acompanyats pels mestres, els amics i els familiars.

És el somriure als llavis i la ferma decisió de seguir el camí.

UN CAMÍ! AQUESTA COSA TAN CURTA DE DIR I TAN LLARGA DE SEGUIR! UN CAMÍ!

Un camí que seguiran fins al final amb la fita de millorar en tots els aspectes aquesta nostra societat. Posaran tenacitat, afany, investigació, capacitat, per aconseguir més salut física, més salut mental, més salut moral, més salut social. I ho aconseguiran!

En nom de tots ells, guardonats i Escoles, Serveis i Càtedres, que els promouen, MOLTES GRÀCIES.

I retorno forçosament al guardó "Jordi Gol i Gurina".

Si la concessió del guardó per una entitat com l'Acadèmia de Ciències Mèdiques ja et corprèn, el fet del nom que el distingeix, que l'apadrina, fa estremir profundament.

A Jordi Gol i Gurina l'havia escoltat força vegades, li ho he llegit tot i l'havia tractat personalment, molt poc, irrellevant. Llàstima!

Era enlluernador, i ho és encara, com la força d'un pensament, d'una actitud, d'un mestratge pogués sorgir, com la veu del profeta, per sobre les onades de la vulgaritat i de les massificacions. Eren i són els mots del missatge. Els mots!

Amb Joan Vinyoli diguem:

Els mots en veritat

No són sols per entendre'ns pel que signifiquen

Sinó per descobrir el que, transparents, oculten.

Certament...certament.

Permeteu-me que en homenatge a Jordi Gol i Gurina refaci en quatre pinzellades una vivència personal.

És el setembre de l'any 1.977.

Congrés de metges i biòlegs de llengua catalana a Perpinyà.

L'auditori del Palau de Congressos és ben ple.

Tinc a prop una trentena de manresans i d'ells un grapat de ben joves i no metges, però amb afanys interdisciplinaris.

Al meu costat l'inoblidable Pere Calafell i la meva col·laboradora tants anys Carme Salvadó Saumell.

Malgrat les seves dificultats físiques, també ha arribat i s'ha situat discretament l'il·lustre manresà que tant ens ha ajudat a tots, Antoni Esteve Subirana.

Observo la presidència i la meva mirada esbatanada no deixa el bon amic i company Antoni Vilanova Ortiz, qui representa la Sanitat d'Andorra. Feia uns moments ens havíem trobat i abraçat efusivament i, en constatar sorprès el color palla de la seva pell, ràpid m'ha precisat: "Em queden poques setmanes de vida però he volgut venir, calia venir"!!

Déu meu! Quantes i quantes actituds com aquesta ens passen desapercebudes!

I amb expectació s'aixeca la corpulència lleugerament encorbada de Jordi Gol i Gurina. Argumenta, contrasta, dialoga, fa comparances precises i finalment, exaltat, defineix:

Salut és aquella menera de viure autònoma, solidària i joiosa.

Ha sorgit amb tota la seva bellesa la globalitat de la persona humana. Ha sorgit el respecte al germà home, germana dona i, amb el seu llevat cristià, l'amor al proïsme.

Ha quedat ben palesa la comprensió total al TU, en majúscules.

I altra vegada amb Joan Vinyoli diguem:

*Només el tu val per entendre's
En la immensitat de l'Univers.*

Nosaltres, els familiars, els amics, els metges erem el TU petit de la seva extraordinària solidaritat universal!

Un dia, massa aviat, en Jordi Gol se'n va anar per reposar allà on tot

és Pau.

Però perdura en tots!

Homes i dones de tot el món són el seu TU.

Homes i dones d'aquesta Nació som el seu TU.

Que el nostre JO aprengui a transmetre'l . Fem-ne tot l'esforç.

Si, aferrissadament fem-ne l'esforç! Perquè el nostre JO aprengui a transmetre'l

Sres. I Srs. Aquí podria acabar aquest discurs d'agraïment personal, però voldria donar unes explicacions més. Així, aquest metge de 80 anys podrà quedar molt més tranquil i assossegat. Perquè d'una manera o d'una altra aquest guardó, ni la mateixa màxima benevolença no hauria estat possible sense l'existència de dos col·lectius ben definits:

Un el fet d'ésser metge d'infants i adolescents, i l'altre com a universitari d'aquella mítica universitat del 31 al 36.

Metge Pediatre. – La definició del pediatres com a grup, és la d'uns adolescents immadurs tota la vida i, per tant, sempre amb els mateixos ideals i la mateixa il·lusió que es té en l'adolescència. Inquiets, bellugadissos –paradigmàtic Ignasi Aragó-, amb ganes boges d'arreglar el món ingrati i trist.

Uns quants exemples: Salvador Allende, el cirurgià pediàtric, amb el seu intent de reconduir un país, Xile. Un altre, Herman Gmneier, el pediatre austríac, que consternat per la quantitat d'orfes que deixava la Guerra Mundial fundava les Aldees Infantils SOS. I uns exemples de casa nostra: al Parlament de Catalunya, en la segona legislatura del 1984-88, hi havia 8 metges, 5 dels quals eren pediatres, Pediatric Power! També el cas singular de la fundació i la promoció que encara dura de la Revista Infantil Cavall Fort, a cura d'un pediatre, Joaquim Ramis. I dimarts passat la presentació del llibre "Cent anys de metges de nens a Catalunya" del mateix Joaquim Ramis i d'Oriol Casassas, tots dos pediatres com ja sabeu i que m'han precedit en aquesta tribuna amb el

mateix guardó "Jordi Gol i Gurina".

I dintre les setanta i escaig d'Entitats que acull l'Acadèmia de Ciències Mèdiques, cap de tan inquieta i tan dinàmica com la Societat Catalana de Pediatria, sobretot en el afers socials i d'identitat cívica i de país. I per acabar aquest demostratiu mostreig diguem que, amb una bona formació pediàtrica i ben contrastada, també es pot exercir la responsabilitat d'Honorable Conseller de Sanitat de la Generalitat de Catalunya .

Els Pediatres caminem pel riu de la vida d'esquena al corrent. Tenim sempre al davant la dona que tot just acaba de parir i que ens ofereix el fill perquè l'atenguem en les malalties, per fer-ne les prevencions, perquè observem les guarderies i les escoles i promoguem els seus esplais, i que visquem amb ells fins a la superació del moment vibrant de la seva adolescència. Llitem per la seva qualitat de vida.

Després desapareixen i es perden de vista.

I un dia després d'anys i anys, tanquem els ulls, girem en rodó, els obrim novament i seguim el curs del riu de la vida veient ben de prop el final que flueix en el mar de l'Eternitat mentre diem: Gràcies, Senyor! Sí, gràcies Senyor perquè ha valgut la pena!

La Universitat.- La del 31 al 36. Íntegra. D'aquesta generació en caldrà parlar molts anys com es parla de la Generació del 98 o de la dels anys 20. I serà arreu de Catalunya amb tots els matisos i variants. És l'obertura d'idees, el rejuveniment dels conceptes, un claríssim concepte humanista i una aspiració catalana joiosa. Un ampli moviment intel·lectual estructura la plataforma creant una Universitat sensacional que forja les persones que en 20 anys han de donar el capgirell definitiu de la idea de país i de mentalitat universal. Una Universitat, l'Autònoma del 31 al 36, que forma d'una manera perfecta des del punt de vista tècnic, però ho fa encara en la filosofia de la nació, amb totes les grandeses i servituds que el concepte comporta, i encara més en quell deure tan ben explicat i tan ben entès que "cal retornar a la col·lectivitat el que la col·lectivitat t'ha donat a través de la universitat"

I quan s'augura un futur immediat brillant, cau el terrible cop de destralt

de la guerra del 36-39, i les sembradures que estaven a punt de germinar en terreny adobat moren o queden sepultades, per llucar més enllà solitàriament i dificultosament, buscant la possibilitat de fruitar així que les circumstàncies ho facin possible. I es busquen entre si per ajudar-se, per conservar intactes aquestes possibilitats de madurar.

I de sempre, però avui, ara, i tots aquests dies amb més intensitat que mai, he pensat en una persona ben emblemàtica d'aquella època i d'aquella Universitat: el professor Alsina i Bofill.

Quina recança Per ben poc no s'ha pogut donar el cas insòlit i ben emotiu que un exalumne de vuitanta anys pogués homenatjar, persona a persona, un professor d'aquella universitat!

I a més, després de la catàstrofe fou el nostre consol i el promotor de la fe en el futur.

I tal com ho descriu molt bé Moisès Broggi en una necrològica publicada en els mitjans de comunicació, també fou la nostra tranquil·litat professional en les malalties greus dels nostres pares, sogres, oncles i cosins.

Pero la seva petja no s'ha esborrat ni s'ha esvaït el seu perfum.

Amb ell, simbolitzo tot el Patronat i el Professorat d'aquella Universitat inoblidable del 31 al 36.

Per a tots, alumnes i professors, el meu sentit recod i el meu agraïment.

I un últim comentari-reflexió.

Heus ací que tota aquella generació del 31 al 36 a la maduresa, maduresa! (difícil dir tercera edat) ens previngué una nova reflexió i la possibilitat d'assolir per aquest país allò que vèiem clar i ben assequible en l'època universitària.

Ressona fort altra vegada la petició: "Cal retornar a la col·lectivitat el que la col·lectivitat t'ha donat a través de la universitat". Batega novament

el cor de la il·lusió, i sorgeix el cop de puny sobre la taula amb el crit "per mi no es perdrà!" I quasi tots els universitaris supervivents del 31 al 36 i amb un mínim de nafres, es posen a les ordres de qui vulgui conduir-los. Gairebé tots amb responsabilitats públiques per fer funcionar el país.

Déu meu! Preguntem-nos bocabadats com ha estat possible aquest fenomen?

Crec que la resposta és:

Primer : la qualitat i la solidesa del missatge del 31 al 36.

Segon: el teixit social de les Entitats on tots hem treballat intensament com a substrat vital. Xarxa protectora de la Nació Catalana que, pel camí de la cultura i la integració, ens volen aconseguir la salut total de la Nació.

La salut de la Nació seria, recordeu-ho bé i fem el possible per aconseguir-ho, aquella manera de viure en llibertat –Autònoma-, amb el dret d'escollir la pròpia solidaritat –Solidària- i l'alegria de viure amb tota la dignitat individual i col·lectiva –Joiosa.

Si, senyores i senyors sobretot no oblidem els mots! Defensem els mots! Salvem els mots!

Els mots de Jordi Gol i Gurina: ... "Aquella manera de viure Autònoma, Solidària i Joiosa".

I tinguem ben present Joan Vinyoli: "Els mots, en veritat no són sols per entendre'ns pel que signifiquen sinó per descobrir el que, transparents, oculten".

Paraules finals.- En nom de l'esposa i fills que ens acompanyen. En nom dels metges manresans avui aquí presents i representant un ampli col·lectiu. En nom de tots els col·laboradors, que són molts en aquests més de 50 anys de professió. En nom dels pediatres. En nom dels universitaris del 31 al 36. I amb la mateixa dignitat que ho escrivia Carles Riba en el seu testament: "deixeu-me dir aquells mots que dignifiquen la nostra condició humana tant pel qui les diu com pel qui les pot rebre GRÀCIES, GRÀCIES, MOLTES GRÀCIES."

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the document. The text is arranged in several paragraphs and is not readable.]

Parlament del Dr. Josep Laporte i Salas **Premi Jordi Gol i Gurina 1.995**

Sorpresa per la comunicació feta pels dos Presidents: no hi vegeu en això una falsa modèstia sinó, en tot cas, una inadequació.

Reconec que, sense proposar-m'ho, he estat durant una llarga temporada protagonista en diversos camps de la Universitat, de la Sanitat, de l'Ensenyament i de la Recerca, i que durant aquests dinou anys he exercit, bé o malament responsabilitats diverses.

Reconec també que m'arriba el senyal del temps i que hi ha un "temps d'homenatges". Com diu Apollinaire "L'Honneur tient souvent à l'heure que marque la pendule" i ara m'adono, com deia Sèneca a Pompeu Paulí, que "aquest continuat i velosíssim camí, que dormint o vigilant fem amb igual passa, no és percebut, pels enfeïnats, fins que s'acaba". I a mi m'ha passat volant.

Però –i justifico ara el meu punt de vista sobre la inadequació- jo no he estat pràcticament mai un metge assistencial, és a dir, un metge-metge. I per això no em considero mereixedor d'una equiparació, ni que sigui llunyana, de la meva obra o de la meva persona a l'obra o a la persona de Jordi Gol, que sí que ho era, un metge.metge.

Tots sabeu prou bé –no caldria que jo us ho recordés- qui era Jordi Gol. Era un metge humanista que deia, per exemple –i això podria ser el seu lema- "les malalties mai no van soles a visitar-se, que sempre hi van les persones. I les persones, qui les visita?"

I Jordi Gol no era solament un gran metge sinó també un engrescador

de la nostra col·lectivitat sanitària. En èpoques molt més difícils i preocupants que l'actual, ens va engrescar tots amb la seva actuació al Xè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, celebrat a Perpinyà, l'any 1.976, per la seva intervenció a la ponència sobre "La funció social de la Medicina" i pel seu replantejament de la definició de salut. I va ésser l'ànima de l'Àmbit d'Estructura Sanitària del Congrés de Cultura Catalana (1977) i de moltes altres iniciatives.

Les seves preocupacions se concentraren sobretot en els defectes de la xarxa d'Assistència Primària. Per això vaig tenir una gran satisfacció quan, en la meua època de Conseller de Sanitat, va acceptar presidir la "Comissió per a la Història Clínica de l'Assistència Primària". En la presentació de la tasca duta a terme s'expresava dient: "Tant les malalties com la salut han de ser contemplades amb la triple visió somàtica, psíquica i social" i aquest era, certament, un altre dels seus principis. Aquesta col·laboració, per a mi tan valuosa, constitueix, segurament, el vincle més important que jo pugui tenir amb l'obra de Jordi Gol.

Sense cap mena de dubtes la influència de Gol ha contribuït de manera decisiva a la progressiva millora assistencial a casa nostra, millora que, en la seva part més important, és deguda a la més gran dedicació i a la millor preparació dels metges.

He tingut ocasió, aquest dies, de rellegir l'"Elogi dels metges i de la Medicina" que, fa més de seixanta anys, escriví Jaume Aiguader, qui, entre moltes altres coses, fou l'iniciador de les Monografies Mèdiques i traductor al català de Claude Bernard i en honor del qual l'Acadèmia atorga també un dels premis.

En aquesta obra Aiguader fa afirmacions que, sens dubte, Gol hauria subscrit al cap de cinquanta anys. Així, després d'afirmar que "la medicina som els metges", Aiguader deia que "mai no oblidem aquest amor per l'home i el superem sempre a prova de totes les incomoditats, totes les vexacions, tots els sacrificis".

Aiguader i Gol posen, doncs, per davant de tot, aquest amor, aquesta dedicació pel pacient.

Com a exemple del progrés constant de la Medicina, Aiguader posa,

en el mateix llibre, un exemple aleshores ben demostratiu: el constant descens de la mortalitat infantil, que del 12.24% l'any 1.920 havia descendit fins al 8.22% el 1.929!

I de manera premonitòria Aiguader, cap al final de la seva obra –amb una clara visió de futur i en paraules que hauria pogut subscriure Jordi Gol- afirmava “De molt temps ençà el metge va sofrint una profunda transformació: del llit del malalt va desplaçant-se al llit de la societat”.

Sense cap mena de dubte la situació sanitària de Catalunya és avui molt millor que la que ens descriu, enorgullint-se'n, Aiguader. Només cal comparar les dades sobre mortalitat infantil, equiparable ara a la dels països més avançats, i que es troba situada, com molt bé sabeu, al voltant del set per mil!, o sigui més de deu vegades inferior a la d'aleshores.

Aquests grans i positius canvis es deuen certament a diversos factors: als progressos incessants en el camp de la ciència i de la tecnologia; a la més acurada formació dels professionals de la sanitat; a la progressiva educació sanitària de la població; a l'atenció molt més gran que, en aquest model encara imperfecte de l'Estat del benestar que tenim, les Administracions públiques –i molt especialment la Generalitat de Catalunya- presten i han prestat a la Sanitat.

Però no hi ha dubte que la principal contribució rau en l'atenció i la dedicació que els metges dispensin als seus malalts. I per això no hem d'oblidar mai les paraules d'Aiguader: “la Medicina som els metges”. I jo m'atreveixo a afegir-hi..... especialment si tots hi posem l'extraordinària dedicació i el gran amor que durant tota la seva vida exemplar va posar Jordi Gol.

Moltes gràcies pel premi i per la vostra atenció.

